

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-04-30

Ärendenummer IOFF-2024-00119

Handläggare

Ida Suni och Lena Lück

E-post: ida.suni@ioff.goteborg.se

Svar på motion om att utfärda kompiskortet till barn med funktionshinder inom LSS

Förslag till beslut

1. Idrotts- och föreningsnämnden tillstyrker motionen med hänvisning till de synpunkter som anges i tjänsteutlåtandet.
2. Idrotts- och föreningsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Idrotts- och föreningsnämnden har mottagit remiss av ”Motion från Johanna Holmdahl (KD) om att utfärda kompiskortet till barn med funktionshinder som i dagsläget beviljats stödinsatser inom LSS” för yttrande.

Yttrandet ska lämnas till kommunstyrelsen senast 2024-09-02.

Motionen föreslår att ”nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att, när budget i balans uppnått, utfärda ett så kallat kompiskort till barn i Göteborg med funktionsnedsättning som i dagsläget har beviljats stödinsatser inom LSS, i samråd med berörda nämnder och bolag.” Förslaget innebär att den som beviljats kompiskort kan ta med sig en person till en kultur-, idrotts- eller fritidsaktivitet som inte behöver erlägga avgift. Personen som erhållit kortet bestämmer själv vem som följer med och det kan vara exempelvis en kompis, stödperson eller släkting.

Förvaltningens förslag är att idrotts- och föreningsnämnden tillstyrker motionen med ett antal synpunkter som förvaltningen anser att en utredning bör beakta innan genomförande.

Förvaltningens bedömning är att motionen kan bidra till en meningsfull fritid för barn och unga med funktionsnedsättning. Förvaltningen lämnar synpunkter om att se över möjligheten att utöka målgruppen, se över vilka aktiviteter som ska omfattas utifrån praktisk genomförbarhet, hitta lösningar för att undvika tung administration gällande eventuellt intyg samt tillsätta resurser för handläggning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Motionens genomförande innebär ekonomiska och tidsmässiga resurser för handläggning. För den som erhåller kompiskort kan motionen inverka positivt utifrån ett ekonomiskt

perspektiv. Barn med funktionsnedsättning är i större utsträckning beroende av familj och ekonomiska förutsättningar för att kunna ta del av fritidsaktiviteter.¹

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Göteborgs Stads program för full delaktighet anger att ”personer med funktionsnedsättning har rätt att leva självständigt och delta i samhället på lika villkor som andra”. Programmets mål är bland annat att främja bästa möjliga hälsa, att säkerställa rätten att kunna förflytta sig och använda inne- och utemiljöer och att bidra till en meningsfull fritid.² Detta är linje med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och barnkonventionen. Motionen om kompiskortet kan inverka positivt ur ett socialt perspektiv eftersom målgruppen personer med funktionsnedsättning rapporterar sämre hälsa och deltar i lägre utsträckning i aktiviteter som bidrar till en meningsfull fritid.

Samverkan

Ärendet har inte varit föremål för facklig samverkan.

Bilagor

Motion från Johanna Holmdahl (KD) om att utfärda kompiskortet till barn med funktionshinder som i dagsläget beviljats stödinsatser inom LSS, Handling 2024 nr 41

¹ Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021–2026.

² *ibid.*

Ärendet

Idrotts- och föreningsnämnden har att ta ställning till förvaltningens förslag till yttrande över en motion från Johanna Holmdahl (KD) om att utfärda kompiskortet till barn med funktionshinder som i dagsläget beviljats stödinsatser inom LSS.

Yttrandet ska lämnas till kommunstyrelsen senast 2024-09-02.

Beskrivning av ärendet

Idrotts- och föreningsnämnden har fått en motion från Johanna Holmdahl (KD) om att utfärda kompiskortet till barn med funktionsnedsättning som i dagsläget beviljats stödinsatser inom Lagen om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättningar (LSS) för yttrande.

Motionens förslag är att ”nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att, då budget i balans uppnåtts, i samråd med berörda nämnder och bolag utfärda kompiskortet till barn i Göteborg med funktionshinder som i dagsläget har beviljats stödinsatser inom LSS.”

Motionen pekar på att det finns hinder för barn med funktionsnedsättning att ta del av utbudet av kultur- fritids- och idrottsaktiviteter fullt ut. Bland annat då det som målsman ofta kan krävas mycket arbete och logistikplanering för exempelvis att möjliggöra en följeslagare vid olika aktiviteter.

Kompiskort, som motionen föreslår, innebär att barn och unga med funktionsnedsättningar som erhåller kortet får ta med sig en person till en aktivitet eller ett evenemang som inte behöver erlagga avgift. Den som erhållit kortet får själv bestämma vem som följer med, exempelvis en kompis, stödperson eller släkting.

Lagen om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättningar

Verksamheten inom LSS ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet med målet att de som omfattas ska få möjlighet att leva som andra. För att kunna ansöka om insatser enligt LSS, behöver man ingå i personkretsen³, ha behov av den hjälp som insatserna ger och att dessa behov inte tillgodoses på något annat sätt. Insatserna inom LSS omfattar bland annat ledsagarservice och kontaktperson.

Personer med funktionsnedsättning som har behov av stöd kan även ansöka om bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL). Bistånd kan, utöver försörjningsstöd, vara hjälp med kontaktperson eller ledsagning.

Motionens koppling till idrotts- och föreningsnämndens uppdrag

Idrotts- och föreningsnämndens ska genom sin verksamhet skapa goda förutsättningar för att kunna idrotta, ha en aktiv fritid och främja folkhälsa. Därtill ska samtliga nämnder arbeta för principer om mänskliga rättigheter och mot diskriminering och verka för att människor oavsett förutsättningar ska få en god och likvärdig service.

Ett av målen för Göteborgs Stads idrottsprogram är ett större utbud av idrottsanläggningar som används jämlikt. Staden har ett viktigt uppdrag att främja att stadens anläggningar är

³Personkretsen omfattar tre grupper: 1. Personer med intellektuell funktionsnedsättning, autism eller autismliknande tillstånd. 2. Personer med betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning efter en hjärnskada i vuxen ålder som har orsakats av våld eller kroppslig sjukdom. 3. Personer med andra stora varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar som uppenbart inte beror på normalt åldrande.

inkluderande och att de möjliggör för att personer med funktionsnedsättning kan delta i olika aktiviteter och arrangemang. En grundläggande förutsättning är att det inte finns några fysiska hinder för att ta sig till och använda stadens anläggningar. Det handlar även om att minimera icke-fysiska hinder i den löpande verksamheten, exempelvis genom prissättning.

Avgifter för entré till förvaltningens anläggningar

Motionen föreslår att kompiskortet ska gälla för exempelvis entréavgift, träningsavgift eller biljett. De avgifter som förvaltningen råder över är entréavgifter till förvaltningens anläggningar. Det gäller både engångsbesök och träningskort för bad, gym- och gruppträning samt allmänhetens skridskoåkning.

Prissättningen är lägre för barn och pensionärer, exempelvis har barn upp till 12 år fri entré till bad. Personer som har fått recept på fysisk aktivitet (FaR) har möjlighet att köpa ett träningskort som gäller på alla anläggningar för ett reducerat pris.

På bad samt gym- och motionsanläggningar får upp till två ledsagare eller personliga assistenter följa med in i anläggningarna gratis. Även för allmänhetens skridskoåkning får en ledsagare följa med gratis. Medföljare måste ha fyllt 18 år. Idag krävs inte något intyg för att ta med sig ledsagare eller personlig assistent.

Samarbete med föreningen Passalen

Förvaltningen ingår i ett Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) mellan föreningen Passalen och Göteborgs Stad som syftar till att inkludera barn och unga med funktionsnedsättning i meningsfull fritid. Det innebär bland annat att barn och unga kan delta i olika aktiviteter i stadens anläggningar och mötesplatser. Inom samarbetet arrangeras badklubbar, gymträning och kostnadsfria gruppträningspass med mera.

Tidigare utredningar med koppling till motionen

Frågan om kompiskort utreddes i ett uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2023 till nämnden för funktionsstöd om att förstärka och utveckla möjligheter till bra fritidssysselsättning för barn med funktionsnedsättningar, i samverkan med socialnämnderna och idrotts- och föreningsnämnden.

Uppdragets arbetsgrupp konstaterade att det redan idag finns möjlighet till medföljare på många evenemang och anläggningar men att ett gemensamt kort skulle kunna förenkla för den enskilde. Dock pekade man på en risk för orättvisa om kortet bara ska gälla de som redan har en viss typ av insats samt risk för tung administration om det krävs intyg för att ”bevisa” sitt behov. Samtidigt såg arbetsgruppen behov av ett intyg för att hindra att personer utanför målgruppen kan ta del av ekonomiska fördelar med kortet.

En tidigare utredning av förvaltningen från 2019 föreslog att införa ett särskilt subventionerat motionskort för personer med funktionsnedsättning. Detta hindrades på grund av svårigheter med att göra gränsdragningar om vem som skulle tillhöra målgruppen.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens övergripande bedömning är att motionens syfte kan bidra till att öka möjligheterna till en meningsfull och aktiv fritid för barn med funktionsnedsättning. Förslaget är därför att tillstyrka motionen, med ett antal synpunkter som förvaltningen anser att en utredning bör beakta vid genomförande av motionens förslag. Förvaltningens synpunkter är att:

- Se över möjligheten att utöka målgruppen
- Se över vilka aktiviteter som ska omfattas utifrån praktisk genomförbarhet
- Hitta lösningar för att undvika tung administration gällande eventuellt intyg
- Tillsätta resurser för handläggning

Se över möjligheten att utöka målgruppen

I linje med tidigare utredningar bedömer förvaltningen att det kan finnas risk för orättvisor om bara de som redan har insatser enligt LSS kan erhålla kortet. Exempelvis skulle det exkludera de personer inom personkretsen för LSS som inte i dagsläget har insatser eller personer med bistånd enligt SoL, även om dessa personer har liknande eller samma behov av en medföljare för att delta i fritidsaktiviteter.

Förvaltningen anser också att en utredning om kompiskort bör överväga om personer i alla åldrar ska kunna erhålla kompiskort. Personer med funktionsnedsättning är en grupp som rapporterar sämre hälsa och är mindre fysiskt aktiva än övriga befolkningen även bland vuxna. Kompiskort kan på så vis bidra till delaktighet och fysisk aktivitet även för personer över 18 år som har liknande behov.

Se över vilka aktiviteter som ska omfattas utifrån praktisk genomförbarhet

Förvaltningen ser praktiska utmaningar med att inkludera tränings- och medlemsavgifter i kompiskort då det är upp till föreningarna att besluta om avgifter som finansierar deras verksamhet. Tränings- och medlemsavgifter till verksamhet som drivs av föreningar vid stadens eller föreningarnas egna anläggningar är det föreningarna själva som råder över. Förvaltningen ser det däremot som praktiskt möjligt för kompiskort att omfatta de avgifter som förvaltningen själva råder över, som entréavgifter för bad, skridskoåkning, och gym- och motionsanläggningar.

Förvaltningens bedömning är att det krävs vidare utredning om kortet ska omfatta ytterligare avgifter än de som staden råder över. En sådan utredning skulle kunna se över möjligheten för föreningar och privata aktörer att frivilligt ansluta sig till kompiskort. Exempelvis har Malmö stad konceptet Malmönyckeln där en stödperson får följa med gratis till olika aktiviteter och evenemang. Ideella och privata aktörer har möjlighet att ansluta sig och täcker då medföljarens kostnad.

Hitta lösningar för att undvika tung administration gällande eventuellt intyg

Förvaltningen bedömer i linje med tidigare utredning att det finns risk för tung administration om det krävs intyg för att erhålla kompiskort. Det finns i dagsläget inget gemensamt intyg som visar en persons behov av medföljare vid olika aktiviteter. Vid förvaltningens anläggningar har det hittills inte funnits några krav på personer med funktionsnedsättning att intyga behov av ledsagare. Vid införande av ett kompiskort ser förvaltningen dock behov av ett intyg eftersom det skulle omfatta en större grupp. Samtidigt finns risk för att formalisera i stället för att underlätta för den enskilde. Förvaltningen ser ett behov att hitta en gemensam lösning som underlättar

administrationen av ett eventuellt intyg, tillsammans med berörda aktörer och med målgruppens behov i fokus, om motionens förslag genomförs.

Ett alternativ är att invänta ikraftträdandet av ett förslag av EU-kommissionen om ett intyg för personer med funktionsnedsättning som ska gälla i hela EU.⁴ Förslaget är uppe för förhandling och efter att det antagits ska det implementeras i länderna inom 2,5 år.

Tillsätta resurser för handläggning

Om kompiskort inrättas är det viktigt att tillsätta tillräckliga resurser för handläggningen av kortet. Omfattningen av handläggningen beror på om kortet ska kräva intyg och vilka aktiviteter kortet ska gälla för. Om kortet utökas till ideella och privata aktörer kan det innebära ett behov av utökade resurser för samordning och administration kring detta.

Johan Sävhave

Karin Lackéus

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef föreningsstöd

⁴ European Disability Card and European Parking card for persons with disabilities (n.d)
([Commission proposes European Disability and Parking Card valid in all Member States - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](#))